

העולם הזה: שבועון החדשות הישראלי ♦ המערכת והמינהלה: תל-אביב, רחוב גורדון 3, טל. 03-232262/3/4. תא-דואר 136. ♦ העורך הראשי: אורי אבנרי ♦ עורך תבנית: יוסי שנון ♦ רכז המערכת: שלמה פרנקל ♦ עורכי כיתוב: תמי מוטוביץ וגיורא נוימן ♦ צלמי מערכת: ציון צפירי, ענת סרגוסטי וציפי מנשה ♦ עורכת דפוס: אהובה קרון ♦ ראש המינהלה: אברהם סיטון ♦ מחלקת המודעות: רפי זכרתי ♦ המו"ל: העולם הזה בע"מ ♦ הדפוס: הדפוס החדש ♦ הפצה: גר" בע"מ

קו"א י"י.

בשעה שאני כותב דברים אלה אני מעיף מבט מבעד החלון לעבר הירח. הוא כמעט מלא. אני עוקב אחרי הירח כבר מזה שבועיים, מאז שהופיע כחרמש ריק, ועד לממדיו הנוכחיים. אמשך בכך בימים הקרובים.

לא הפכתי לפתע סהרורי. גם ההתעניינות שלי באסטרונומיה או באסטרוגיה לא גברה פיתאום, ולא נדבקתי גם בקרחת-החלל.

יש הסבר פרואי. בעוד שבועיים, לפני שייעלם ירח אלול, יופיע גליון ראש-השנה של העולם הזה, ובו הכתבה הגדולה על איש-השנה תשמ"ג.

הכנת הכתבה הזאת היא עבודת-פרך. היא בולעת את כל כוחי ומשאביי, זמני ומרציי. זהו

הסקיצה שנדחתה לא קארטונטורה

מירוז מטורף עם הזמן — עם ירח חודש אלול. כאשר הוא גדל, מדי יום ביומו, הוא מוכיח לי שהזמן חולף, ושהמלאכה עדיין מרובה.

עד הרגע האחרון

כאשר החלטנו בפעם הראשונה לבחור באיש-השנה, בראש-השנה תשי"ב (1951), עמדה לנגד עינינו דוגמה פשוטה: הבחירה השנתית של איש-השנה שבועון האמריקאי טיים. זה היה קל, יחסית. בחרנו בעולה החדש האלמוני, שסימל את המאורע העיקרי של תשי"א: העלייה המונית. כבר בכתבה של אז אפשר למצוא כמה רמזים נבואיים לבעיות, שהסעירו את המדינה בשנת תשמ"ג. כעבור 32 שנים.

במרוצת הזמן גדלה והתפתחה הכתבה השנתית על איש-השנה, ושוב אין לה רמזי רב לדוגמה המקורית. אחזה בנו שאיפה לעשות גיבוי יותר מאשר בחירת האיש המסמל (לטובה או לרעה) את המאורע העיקרי של השנה, ולנמק בחירה זו.

בבואנו כיום לחבר את כתבת איש-השנה, אנו מנסים לעצב במסכת כוללת אחת את רמותה של השנה כולה, על כל מגוונותיה העיקריים, הנפשות שפעלו בה, גיבוריה ומקורניה, הטראגדיות והקומדיות שלה — כאילו היה זה מחזה. אחרי הכל, גדול המחזאים אמר שהעולם כולו בימה הוא, ושכולנו שחקנים העולים לבימה ונדרים ממנה.

אומרים לי שבימים אלה נערך בנתים רבים בישראל טרטיארי-השנה. האנשים מנסים לנחש מי ייבחר או תיבחר. בשנת תשמ"ג אין מחסור במועמדים, בני לאומים, ערות ומינים שונים, והבחירה היתה באמת קשה. ועד הרגע האחרון לא תהיה סופית — שהרי גם כשבועיים האחרונים יכול להתרחש משהו שיהפוך את הקערה על פיה. אני מקווה שסבלנותך עד אז תבוא על שכרה, וכי הבחירה תיראה לך.

אך בינתיים אנתנו ממשיכים במרוץ עם הירח. בעוד יומיים הוא יחליל לקטון, וכאשר יישאר ממנו רק חרמש ריק, בכיוון ההפוך, יהיה בידך הגליון שעל שערו יהיה ציורו של איש-השנה.

נפוליון בדרך למוסקוה

בחירת ציור-השער אינה פחות קשה מאשר בחירת איש-השנה עצמו.

מטרת הציור היא לעצב שער אשר יכיל את דיוקנו של איש-השנה עצמו, וגם ירמז על המאורעות או התהליכים שבגללם הוא נבחר. לפעמים זה קשה מאוד, מפני שהבעיה היא מופשטת. לפעמים זה קל יותר, מפני שהמאורע הוא מוחשי, כמו בשנה שעברה, כאשר נבחר אריאל שרון על רקע אחריותו למילחמת-הלבנון. החוכמה היא שלא להתפס להגומות ולעיצוב קאריקטוריסטי, אך למצוא את הסמלים המסבירים את הרקע בצורה פשוטה ועניינית. משום כך פסלנו בעבר לא פעם ציורים משעשעים מאוד, שנהנינו מהם. כמו הציור שתיאר את איש-השנה תשמ"א, שרהביטחון החדש (דאז) אריאל שרון, כנפוליון הרוכב על טרקטור ההתנחלות.

זה היה נחמד. זה היה יפה. זה היה אפילו נכון — שהרי כעבור תשעה חודשים פתח שרון במיצעד לעבר ביירות, הדומה בדריבד מאוד למיצעד של נפוליון למוסקוה. אבל החלטנו שהציור מוגזם, ובחרנו בציור פשוט יותר. אני מקווה שגם הציור של השנה ייראה לך.

הצדק של גורודיש

שמחתו לקרוא שמחקרים חדשים טיהרו את האלוף (מיל') שמואל גונן (גורודיש) מן האישום העיקרי שהוטח בפניו, שלא מילא את הפקודה לגבי פריסת צה"ל ביום פרוץ מלחמת-יו"ם-הכיפורים.

זמן קצר אחרי המלחמה ההיא סיפר לי רינו צרור, שעבד אז במערכת זו, כי פנו אליו כמה מגאמניו של גורודיש, וטענו כי נעשה לו עוול משווע. גורודיש היה רחוק מאוד מתיפסות הפוליטית והצבאית. הוא ייצג כמעט את ההיפך. אך עוול הוא עוול, והתחלנו לחקור בעניין.

קראתי מיסמכים, הקשנתי להקלטות, והשתכנעתי כי ועדת-אגרנט אכן לא מילאה את תפקידה כראוי. מה גם שהיא לא העניקה לגורודיש כל אפשרות להגן על עצמו בהתאם לחוק, כפי שניתן לכל הנאשמים בוועדת-כהן, כחבר-הכנסת השתתפתי באופן פעיל בחקיקת חוק ועדת-החקירה, ולא היה לי ספק כי פעולת הוועדה נגדה את רוח החוק, ולאחר מכן הצטרף לדיעה זו גם אבי החוק, יעקב-שימשון שפירא, מי שהיה שר-המישפטים.

מה שהתגלה עתה היה ידוע לי כבר אז. העולם הזה היה אז העיתון היחיד שיצא להגנת גורודיש, שהפך אז עשיר-לעזאזל לחסאתיהם של רבים. אני שמח שצדקנו גם בעניין זה.

ד"ר א. א. א. א.

כתבת השער הקידמי:

אלופי השילטון והמשק

כת הקצינים בדימוס, השולטת בכל הצמתים החשובים בכלכלה ובי סוליטיקה הישראלית, הביסה השבוע את שר-האוצר, יורם ארידור, ושמה ללעג את תוכניות הקיצוץ של שלמה פרנקל חקר את הכת ואת כוחה הרב.

12

כתבת השער האחורי:

טליה דיין נגד הדיינים

יוסי דוסק ואודי משלם, התלונן אודי דיין, הדיינים הרבניים השתכנעו והוציאו צו האוסר על טליה דיין לארח בביתה את תת-אלוף יוסי ברחנו. טליה עתרה לבג"ץ, שביטל את צו הדיינים.

66

ירוקירוק

המחזור השנתי של השוק השחור בדולארים מוערך על-ידי המישטרה ב-23 מיליארד דולר. במילים אחרות: ב-23 אחוז יותר מתקציב המדינה. העולם הזה מפרסם באן לראשונה תוצאות של מחקר מישטרהי חשוב שנגזו.

22

הלם שוד

החוקרים קבעו: גירסת פנינה רוזנבלום על די שוד בדירתה היתה נכונה. השבוע היא הוכנסה לבית-החולים כתוצאה מהת" מוטשות.

65

הנצורים

מה באמת מתרחש במחנה השבויים אל-אנצאר? החיילים הישראליים, המופקדים על די שמירה במחנה, מעלים טענות קשות מאד נגד שילטונות הצבא.

14

ביקור חם

אנשי מוסררה הומנו ל" ביקור בקיבוץ. הביקור הס' תיים בצלילים צורמים, ר ענת סרגוסטי הלכה לש' אול את שני הצדדים: מה באמת קרה שם?

16

מזונות בסי'גנון מיסעדות

129 אלף שקל בחודש - זה הסכום שתובעת סי'בי אישכנזי מבעלה. זה לא הרבה, היא קובעת, מפני שההכנסה נטו במיסעדה שלנו בדיזנגוף היא 600 אלף שקל בחודש.

52

מעסים שלא יעסו

כל שנדרש ממי שרוצה לטפל ברגליהם היקרות של ספורטאי ישראל, הוא לעבור קורס מזורז בעיסוי. מי צריך לטפל בגופו של הספורטאי הפצוע?

44

אסירה מרצון

רעייה אפשיטין, שפרשה השבוע מתפקידה כמנהלת כלאנשים, מספרת לשורת ישי על תפקידה ואחרת: הייתי בכלא יותר זמן מכל אסירה שהיא!

55

אודלי נגד אורלו

בשבוע שעבר סיפרה חווה ארליכמן-גורלי על קץ נישואיה. הפעם מספר בצלאל גורלי כי אשתו, שהפליה את אשר ידלן, הבטיחה לחברותיה להפוך אלמנה בפעם השניה.

62

ציור' חוכש ופנטסיה

אופי ציוריו של אבי סילר הוגדר על-ידי מומחים, סיגנון פנטסטי. גם סיפור חייו אינו רגיל: הוא הסתבך בשוד, צייר בבית-הסוהר, טייל במקומות נידחים בעולם, והפך צייר מוכר.

48

עדיין לא נעלמתיו

יומיים לפני מותו הפיזיולוגי של בעלה שייקה ירקוני, שוחחה יפה ירקוני עם העולם הזה על עברה — שממנה היא מנסה להשתחרר, ועל העתיד השנה שאותו היא מבקשת לעצמה.

24

המדורים הקבועים:

34	אנשים בעולם	4	מיכתבים
39	זה וגם זה	6	תשבצות
40	רחל המרחלת	9	תשקיף
42	נמר של ניר	10	במדורה
46	קולנוע - המסך בלוקארט	11	הנרדן - מילחמת חברים
50	מיבחר שידורים	18	אתה והשקל
51	שידור	21	עולם קטן - אל-סאלבדור
	מה הם אומרים - גדי כץ	22	אימבאווה וארגנטינה
	עליזה טימור, רפי כהן, מינה צמח	22	תמרורים
58	יעקב ארנון חלילי שחורי	27	יומן אישי
60	לילות ישראל	29	אנשים
66	חלון ראווה	32	בלונים
69	ספורט	33	הדורסקים
70	זה היה העולם הזה שהיה		